

Obrazy z manželství jako symboly

Texty na tento týden

Gn 2,23–25; Ef 5,29–32; Ez 16,4–14; Zj 18,1–4; Gn 24,1–4; Zj 19,1–9

Základní verš

„Tedy mi řekl: ‚Piš: Blaze těm, kdo jsou pozváni na svatbu Beránkovu.‘ A řekl mi: ‚Toto jsou pravá slova Boží.‘“ (Zj 19,9)

V Bibli se nachází mnoho milostných příběhů, které odhalují aspekty spasení a Boží lásky ke svému lidu. Nejintimnější vztah, manželství, můžeme v tomto kontextu vnímat jako školu vztahů. Pokud totiž manželství prožíváme tak, jak to Bůh zamýšlel, můžeme v něm objevit hluboká naučení o jeho lásce k nám, o našem vztahu k němu a o tom, jak daleko dokázal zajít, aby nás vykoupil.

Moderní představy o lásce a manželství zkreslily naši schopnost ocenit to, co se nás Bůh snaží naučit prostřednictvím manželské smlouvy. Přestože lidská hříšnost značně poškodila jedinečný vztah muže a ženy (a téměř všechno ostatní), manželství může ještě stále jasně odhalovat pravdu – a to dokonce i prorockou pravdu. Může nám nejen dávat štěstí a naplnění, ale můžeme se v něm a z něho učit i hluboké lekce o nás samotných a o našem vztahu k Bohu.

Tento týden budeme zkoumat různé způsoby, jakými Boží slovo mluví o manželstvích – dobrých i špatných. Na základě těchto příkladů můžeme lépe pochopit, jaký má Bůh vztah ke svému lidu, i když lid padá a nedaří se mu. Zároveň si můžeme uvědomit některé pravdy o Boží lásce, které nám pomohou lépe pochopit události posledních dní.

Osnova lekce

Ve třetí lekci se blíže podíváme na to, jak Bible (včetně prorockých knih) používá názorné obrazy manželství pro vyjádření jedinečného vztahu mezi Bohem a jeho lidem.

- ▶ Gn 2,23–25: Obraz „jednoho těla“ (neděle)
- ▶ Ez 16: Obraz nalezené dívky, která se stává krásnou nevěstou (pondělí)
- ▶ Oz 1–3: Obraz nevěrné ženy a smutného Boha (úterý)
- ▶ Gn 24,1–4: Obraz nebezpečného manželství s „pohankou“ (středa)
- ▶ Zj 19,1–9: Obraz „nevěsty“ a „nevěstky“ (čtvrtek)

JEDNO TĚLO

²³Člověk zvolal: „Toto je kost z mých kostí a tělo z mého těla! Ať muženu se nazývá, vždyť z muže vzata jest.“²⁴Proto opustí muž svého otce i matku a přilne ke své ženě a stanou se jedním tělem.

²⁵Oba dva byli nazí, člověk i jeho žena, ale nestyděli se. (Gn 2,23–25)

Osobní studium

Manželství je jednou z nevystižnějších metafor odhalujících obraz důvěrného vztahu, který Bůh touží mít s lidmi. Tato metafora je v biblickém vyprávění používána tak často – a ve Zjevení tak výrazně a jednoznačně –, že je pro čtenáře Bible důležité, aby pochopili smysl tohoto obrazu v každém konkrétním kontextu.

Jak manželství odráží Kristův vztah s lidmi?

Gn 2,23–25

Ef 5,29–32

Při rozhovoru s farizei Ježíš citoval text z Genesis o „svatbě“ Adama a Evy. Farizeové však obratem zareagovali: „Proč tedy Mojžíš ustanovil, že muž smí propustit svou manželku tím, že jí dá rozlukový lístek?“ (Mt 19,7).

Izraelité pokládali Mojžíše za základního proroka svého národa. Farizeové se snažili

zpochybnit původce institutu manželství tím, že jej postavili proti jeho vlastnímu prorokovi. Jejich útok na Ježíše byl typický: často se pokoušeli dokázat, že jeho učení je v rozporu s Písmem.

Celoživotní věrné manželství je ideálem, který Bůh ustanovil při stvoření člověka. Padlé lidstvo však poškodilo tento zásadní dar od Boha.

Uvažujeme-li o důležitosti, kterou Písmo připisuje manželství, určitě není náhoda, že tato instituce musela neustále čelit neúprosným útokům. Spolu se sobotou je to jeden ze dvou darů, které jsme obdrželi v rajské zahradě. Oba dary měly vyjadřovat Boží touhu po důvěrném vztahu s jeho stvořením.

Manželství, důvěrné spojení dvou nedokonalých lidí, bude vždy vyvolávat napětí. I manželství mezi církví a Kristem je spojením dokonalého Spasitele s velmi nedokonalou nevěstou. Přesto se o Boží lásce můžeme hodně naučit právě z toho, co nabízí fungující manželství.

Aplikace

Připomeňme si alespoň tři užitečné zásady pro dobré manželství: 1. Nejprve odpusť svému manželskému partnerovi, ať je to jakkoli nezasloužené, tak jako Kristus odpouští nám, ačkoli si to vůbec nezasloužíme. 2. Přijmi svého manželského partnera takového, jaký je, i s jeho chybami a nedostatky, tak jako Kristus přijímá nás s našimi chybami a nedostatky. 3. Tak jako nás Kristus upřednostnil, upřednostni i ty svého manželského partnera. Jak nám tyto tři zásady založené na evangeliu mohou pomoci pochopit, jaký je Boží vztah k nám? A jak mohou pomoci kterémukoli manželství?

KRÁSNÁ NEVĚSTA

“A tvoje narození? V den tvého narození nebyla odříznuta tvá pupeční šňůra, nebyla jsi umyta vodou, abys byla čistá, nebyla jsi potřena solí ani zavinuta do plenek. ⁵Žádné oko nad tebou nepojala lítost, aby ti aspoň něco z toho udělali ze soucitu s tebou. V den svého narození jsi byla pohozena v poli, protože jsi vzbuzovala hnus. ⁶Tu jsem šel kolem tebe a uviděl jsem tě, jak se třepeš ve vlastní krvi, a řekl jsem ti, když jsi ležela ve vlastní krvi: Žij! ⁷Dal jsem ti růst jako tomu, co raší na poli, vyrostla jsi a jsi velká. [...] ¹⁰Pak jsem tě oblékl do pestrého šatu, obul ti opánky z tachaší kůže, ovinul ti pás z jemného plátna a zahalil tě hedvábím. [...] ¹⁴Tvé jméno proniklo mezi pronárody pro tvou krásu; byla dokonalá pro důstojnost, kterou jsem na tebe vložil, je výrok Panovníka Hospodina.

Osobní studium

Ezechiel 16 nám ukazuje úžasný obraz toho, jak se Bůh dívá na svůj lid. Izraelský národ popisuje jako opuštěné dítě, které bylo ponecháno na poli napospas jisté smrti. Přijme ho jako svou dceru, vezme si ji domů, očistí ji, a když vyroste, ožení se s ní. Je to silný obraz velmi neobvyklého manželství.

Prostuduj si text Ez 16,4–14. Co nás podrobnosti o tom, jak se Bůh chová ke své nevěstě, učí o záměrech, které má s námi?

Bůh mluví o Izraeli jako o své nevěstě. Říká, že se díky jeho péči stala „nesmírně krásnou“ (Ez 16,13). Když ji Bůh poprvé našel, nikdo ji za krásnou nepokládal, naopak, všichni ji přehlíželi a nenašel se nikdo, kdo by se o ni postaral nebo kdo by se nad ní slitoval. Opovrhli jí, odvrhli ji, odsoudili k smrti. Přišel však Bůh, zahrnul ji svou péčí a ona byla stále krásnější, až se o její kráse a dokonalosti začalo mluvit po celém světě. V dobách kralování Davida a Šalomouna to platilo doslova. Královna ze Sábý dokonce podnikla dlouhou cestu, aby na vlastní oči viděla nádhru Izraele (1Kr 10).

Krása Izraele však byla výlučně Božím darem. Národy ho pokládaly za krásný právě proto, že byl nevěstou Hospodina. Bůh říká, že krása Izraele „byla dokonalá pro důstojnost, kterou jsem na tebe vložil“ (Ez 16,14).

V Bibli se toto téma objevuje opakovaně. Boží nevěsta není krásná, protože by něco sama udělala, ale proto, že ji Bůh zahrnul svou přízní a učinil z ní nádhernou nevěstu. Podobně nebe pokládá věřící za krásné ne proto, že bychom se o to nějak přičinili, ale díky Boží přízní a spáse, kterými nás zahrnul. Jsme nádherní, protože jsme zahaleni do „Boží spravedlnosti“ (2K 5,21).

Tento idylický obraz však velmi rychle končí: „Ty jsi však spoléhala na svou krásu a zhanobila jsi své jméno smilstvím. Zahrnova jsi svým smilstvím každého, kdo šel kolem, ať to byl, kdo byl“ (Ez 16,15).

Byli jsme stvořeni, abychom odráželi dobrotu a slávu Boha. Když si Boží stvoření začnou namýšlet, že jejich krása má původ v nich samotných, krása ztrácí hodnotu a můžeme očekávat problémy.

Aplikace

Proč je nebezpečné spoléhat na „vlastní krásu“? Z čeho by mohlo pramenit přesvědčení, že v nás samotných je něco, co zvyšuje naši hodnotu u Boha, nebo že si na základě toho zasloužíme Boží lásku? Co nám může pomoci chránit se před pádem do duchovní pýchy?

OZEÁŠOVA NEVĚRNÁ MANŽELKA

Začíná Hospodinova řeč skrze Ozeáše. Hospodin Ozeášovi řekl: „Jdi, vezmi si nevěstku a ze smilstva měj děti. Země jen smilní a smilní, odvrací se od Hospodina.“ (Oz 1,2)

Hospodin mi řekl: „Jdi opět a miluj ženu, milenku jiného, cizoložnici. Právě tak miluje Hospodin izraelské syny, i když se obracejí za jinými bohy a milují koláče z hroznů.“ (Oz 3,1)

¹Tu přišel jeden z těch sedmi andělů, kteří měli sedm nádob, a promluvil ke mně: „Pojď se mnou, ukážu ti soud nad velikou nevěstkou, usazenou nad vodami, ²se kterou se spustili králové světa a vínem jejího smilství se opijeli obyvatelé země.“ (Zj 17,1.2)

Osobní studium

Hospodinova výzva adresovaná proroku Ozeášovi se může jevit jako jeden z nejpodivnějších úkolů, jaké kdy někdo z jeho služebníků dostal: oženit se se smilnicí! To je tedy úkol! Bůh však využil Ozeášovu věrnost a poslušnost, aby nám pomohl pochopit, s jakou bolestí se dívá na hřích a vzpouru člověka. Bůh si s láskou vybral svou „manželku“, která ho opakovaně podváděla. A přece, k úžasu všech, se Bůh znovu a znovu sklání ke svému lidu a obnovuje ho.

Porovnej texty Oz 1,2; Oz 17,1.2 a Zj 18,1–4. Co je podstatou smilstva, o kterém se píše v těchto uvedených verších? Jaké poučení může najít křesťanská církev v příběhu proroka Ozeáše? Jakým způsobem opakovala minulé hříchy?

Bible odhaluje, že chyby Izraele popsané ve Starém zákoně v mnohém opakovala i Kristova novozákonní církev. Lid, kterému se Bůh zavázal smlouvou, před svým vyhnanstvím sešel na scesti a do svého středu přivedl modloslužebné praktiky pohanských národů. „Znepokojen rostoucím rozporem v církvi, způsobeným Áriovými myšlenkami, svolal císař Konstantin První

nicejský koncil, na jehož průběh měl velký vliv.“ (HALL, Christopher A. „How Ariansim Almost Won“. *Christianity Today*, 2008)

Boží lid se tak postupně dostával mimo vztah se svým skutečným Pánem a „řešení“ svých vlastních problémů začal hledat u světské moci.

Hospodinova slova v těchto verších naznačují nejen jeho snahu ukázat to, co jsme udělali špatně, ale také to, jak se kvůli tomu cítí. Ti, kdo okusili zradu manželského partnera, mohou poměrně dobře chápat pocit zkázy a marnosti, které naše nevěra Kristu vyvolává na nebeských nádvořích. Snad nejsilnější částí Ozeášova příběhu je popis toho, kam až byl prorok ochoten zajít, aby vykoupil svou tvrdohlavou a svévolnou manželku.

Když se soustředíme na poslední volání adresované lidstvu, které vyzývá Boží lid, aby vyšel z Babylóna, je pozoruhodné, že Bůh povolává svůj vlastní lid, ne cizince. Lid, který důvěrně zná a který miluje. A zatímco se svět blíží své nejhorší hodině, Kristus neustále nabízí výkupní cenu, kterou svou vlastní krví zaplatil za naši záchranu. Kristův kříž nám více než cokoli jiného ukazuje, jak vážně chce Hospodin zachránit svůj tvrdohlavý lid.

Aplikace

V čem spočívá nebezpečí duchovního smilstva, které dnes hrozí kterémukoli církevnímu společenství (sboru nebo církvi)?

IZÁK A REBEKA

¹Abraham byl stařec pokročilého věku. Hospodin mu ve všem požehnal. ²I řekl Abraham služebníkovi, správci svého domu, který vládl všim, co mu patřilo: „Polož ruku na můj klín. ³Zavazují tě přísahou při Hospodinu, Bohu nebes a Bohu země, abys nebral pro mého syna ženu z dcer Kenaanců, mezi nimiž sídlím. ⁴Půjdeš do mé země a do mého rodiště a vezmeš odtamtud ženu pro mého syna Izáka.“ (Gn 24,1–4)

Osobní studium

Když byl Abraham starý a nepochybně přemýšlel o Božích zaslíbeních o svém potomstvu (viz Gn 15,5), dal svému nejstaršímu a nejdůvěryhodnějšímu služebníkovi důležitý úkol.

Proč bylo podle úvodního textu (Gn 24,1–4) pro Abrahama tak důležité, aby si jeho syn nevezal „ženu z dcer Kenaanců“?

Dnes nám takové vyjádření může znít „politicky nekorektně“. Pro Abrahama však šlo o záležitost duchovní, ne etnickou; problém vnímal teologicky, ne národnostně. Abraham velmi dobře znal morální úpadek kenaanských náboženských praktik, nemluvě o jejich uctívání falešných bohů. Věděl, že kdyby se jeho syn oženil do takového prostředí, byl by ve velkém nebezpečí přijmout podobné praktiky.

Je tomu tak. Velká část příběhu starověkého Izraele, a dokonce i křesťanské církve,

je příběhem, ve kterém se Boží lid utápí ve falešných naukách.

Místo toho, aby Boží lid vydával svědectví o Hospodinově dobrotě a spravedlnosti, vždy znovu padal do osidel modloslužby a falešných učení. Snad největším příkladem této smutné reality bylo ustanovení neděle, pohanského dne slunce, místo biblického sedmého dne – soboty. Tato skutečnost bude hrát významnou roli i v posledních dnech.

Prostuduj si text Gn 24,57–67. Jaké ponaučení si o Kristu a jeho církvi můžeme vzít z některých podrobností tohoto příběhu?

Mezi námi a naším Stvořitelem existuje velmi hluboké propojení, protože jsme byli původně stvořeni k jeho obrazu. A přestože se vinou hříchu toto spojení narušilo, Bůh nás stále považuje za svou nevěstu. A to i přesto, že svými rozhodnutími děláme toto „manželství“ bouřlivějším, než by bylo zapotřebí.

Aplikace

Ano, Bůh nás jako svou nevěstu miluje víc než my jeho. Jaká rozhodnutí bychom měli každý den učinit, abychom posílili naši lásku k Bohu? A naopak, která naše rozhodnutí a činy tuto lásku ničí?

ODSOUZENÍ NEVĚSTKY

¹Potom jsem slyšel mocný hlas jakoby obrovského zástupu na nebi: „Haleluja! Spasení, sláva i moc patří Bohu našemu, ²protože pravé a spravedlivé jsou jeho soudy! Vždyť odsoudil tu velikou nevěstku, která přivedla zemi do záhuby svým smilstvím, spravedlivě ji potrestal za krev svých služebníků, která lpí na jejích rukou.“ [...] ⁶A slyšel jsem zpěv jakoby ohromného zástupu, jako hukot množství vod a jako dunění hromu: „Haleluja, ujal se vlády Pán Bůh náš všemohoucí. ⁷Radujme se a jásejme a vzdejme mu chválu; přišel den svatby Beránkovy, jeho choť se připravila ⁸a byl jí dán zářivě čistý kment, aby se jím oděla.“ Tím kmentem jsou spravedlivé skutky svatých. (Zj 19,1.2.6–8)

Osobní studium

Prostuduj si text Zj 19,1–9. V textu zaznívá oslava dvou různých, velmi protichůdných událostí: odsouzení nevěstky a svatba Beránka s jeho nevěstou. V čem jsou obě události ukázkami Božího spravedlivého a milujícího charakteru?

Nevěra přichází s velmi bolestivou cenovkou. Následky postihnou život dětí i ostatních lidí. Dokonce i ten nejtrpělivější podváděný partner může nakonec dospět do bodu, kdy si uvědomí, že už není cesty zpět a manželství se nedá zachránit. Když náš svět dosáhne stavu, ve kterém se srdce lidí zatvrdí natolik, že už nikdo další nebude ochoten činit pokání, nemá smysl pokračovat v dějinách hříchu a dovolit, aby hrozné utrpení pokračovalo. Ano, věčné zatracení lidí, které jsme znali, bude bolestnou zkušeností. Ale všichni, kdo na světě trpěli pod vládou hříchu, budou slavit, že je konec a že přichází obnova

světa do stavu, do jakého jej Bůh původně stvořil. Už nikdy nedojde k odvrácení se od Boha. Celý vesmír se totiž na velmi bolestné zkušenosti naučil, že Bůh měl od začátku pravdu, když mluvil o ničivých následcích, které přicházejí jako důsledek oddělení se od něho.

Přečti si text Zj 21,1–4. Co v těchto verších představuje obraz svatby? Proč je tento obraz plný naděje a zaslíbení? Z čeho vyplývá ujištění o naději představené v těchto verších?

„Manželství, svazek na celý život, je symbolem svazku mezi Kristem a jeho církví. Tak, jak se Kristus chová k církvi, mají se k sobě chovat i manželé.“ (7T 46)

Kristus trpěl nepředstavitelnou bolestí, když ho lidstvo odmítlo a city, které mají směřovat jen k Bohu, věnovalo různým modlám. Přesto se Bůh za nás vydal, zaplatil za naše nevěry a cizoložství, abychom, budeme-li činit pokání a odvrátíme se od nich, měli zaslíbení věčného života.

Aplikace

Přečti si text 1Pt 1,18.19. Jakou jistotu můžeme prožívat na základě těchto veršů v souvislosti s koncem zobrazeným ve Zj 21,1–4?

PODNĚTY K ZAMYŠLENÍ

Přečtěte si texty J 2,1–11; Mt 22,1–14; 2K 11,1–5 a Mt 25,1–13.

Jestliže si uvědomíme, jak nám texty Písma pomáhají lépe chápat jednotlivá proroctví, můžeme být v pokušení vkládat do textů různé, často zcela protichůdné významy. Během staletí někteří křesťané zdůrazňovali symboly a obrazy nacházející se v biblických příbězích do té míry, že prakticky začali považovat historický příběh za mýtus. Ačkoli mnohé části Písma obsahují několik různých vrstev výkladu, musíme si uvědomit, že to nejsme my, kdo dává textu konečný význam. Je to Bůh, kdo využívá skutečné lidi a skutečné historické události, aby jejich prostřednictvím vyjádřil konkrétní poučení.

Například skutečnou svatební hostinu v Káně můžeme zároveň vnímat i jako metaforu, která směřuje náš pohled na prorocké skutečnosti: „Kristovo slovo zabezpečilo hojnost vína na svatební hostině. I nám chce dát hojnost své milosti, aby zahladil naše nepravosti, povzbudil nás a posílil.“ (DA 149; TV 91)

Nebo jak se píše na jiném místě v knize *Touha věků*: „Panovník Hospodin nečiní nic, aniž by zjevil své tajemství prorokům, svým služebníkům“ (Am 3,7). „Skruté věci patří Hospodinu, našemu Bohu, zjevné však patří navěky nám a našim synům“ (Dt 29,28). Pán Bůh nám toto všechno dal a každému, kdo s úctou a na modlitbách studuje prorocké knihy, požehná.“ (DA 234; TV 144)

Otázky k rozhovoru

1. Přečtěte si text J 2,1–11. V Janově evangeliu se nachází mnoho prvků, které předznamenávají Kristovo budoucí dílo. Vykladači si všímají, jak promyšleně Jan směřuje čtenáře blíž ke kříži. Soustřeďte se na popis různých aspektů Kristova charakteru a budoucího království v tomto příběhu. Co se zde dozvídáme o plánu spasení nebo o nebeské svatební hostině Božího Syna?
2. Podobenství o deseti družičkách je všeobecně známé a na jeho poselství se často odvolávají různá kázání. Co nás tento příběh učí o událostech posledních dnů? Je podstatné, že má ženich zpoždění? Co se můžeme naučit o našem osobním vztahu ke Kristu? Jak to souvisí se vztahem Krista k církvi jako společenství?
3. Zamyslete se nad falešnými praktikami, které se dostaly do křesťanství z pohanství. Jaké jsou další falešné nauky, kromě neděle, která stojí v rozporu s biblickou sobotou? Jak se k nám tyto nauky dostaly? Co můžeme udělat pro to, abychom se před nimi chránili? Jak můžeme ostatním pomoci pochopit skutečnou podstatu falešného učení? Jakým způsobem je poselství tří andělů pokusem o to, aby si lidé uvědomili podstatu falešných pravd, které se staly součástí křesťanství?